

**Vlaamse
overheid**

DEPARTEMENT
ECONOMIE
WETENSCHAP &
INNOVATIE

Evaluatie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades

Plan van aanpak

Departement Economie, Wetenschap en Innovatie

Afdeling Strategie en Coördinatie

Afdeling Onderzoek

13.11.2017

Inhoud

0. Inleiding	3
Plan van aanpak voor de evaluatie van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades	5
1. Aanleiding voor de evaluatie	5
2. Beleidscontext	5
3. Doelstellingen van de evaluatie en beoogde resultaten	7
4. Krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie	8
5. Evaluatieluiken	8
5.1. Evaluatie van de werking en het functioneren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades.....	8
5.2. Evaluatie van de prestaties, resultaten en impact van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades.....	11
5.3. Evolutie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades t.o.v. de vorige evaluatie en rekening houdend met de gewijzigde/wijzigende (ruimere) beleidscontext.....	12
5.4. Conclusies en aanbevelingen betreffende een verbeterde werking en inschakeling in het ruime beleidskader (hoofdzakelijk in Vlaanderen) (inclusief SWOT-analyse).....	13
6. Onderdelen van de evaluatie en methodologie	13
6.1. Onderdelen van de evaluatie.....	13
6.2. Methodologie.....	14
7. Informeren van en communiceren met het voorwerp van de evaluatie en alle (betrokken) stakeholders (betreffende de uit te voeren evaluatie)	15
8. Uitvoering en procedureel verloop van de evaluatie	15
9. Gebruik en verspreiding van de resultaten van de evaluatie	16
10. Afspraken gemaakt met de vertegenwoordigers van de verschillende Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades op 9 november 2017	16

0. Inleiding

De (organisatoren van) de vier Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades met name de Vlaamse Wiskunde Olympiade, de Vlaamse Olympiades voor Natuurwetenschappen, de Vlaamse Olympiade van het Frans en de Vlaamse Olympiades Latijn en Grieks, zijn structurele partners in het beleidsplan Wetenschapscommunicatie van de Vlaamse overheid. Het decreet van 30 april 2009¹ betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid² en meer bepaald artikelen 63/14, 63/15, 63/16 en 63/17 stellen dat *“de beleidsprioriteiten inzake wetenschapscommunicatie en het populariseren van wetenschap, techniek en technologische innovatie ... worden vastgelegd in het beleidsplan wetenschapscommunicatie dat de basis vormt voor de uitvoering van het beleid in dat domein”*. Artikel 63/15 stelt o.m. dat de Vlaamse Regering ertoe gemachtigd wordt om voor de uitvoering van het beleidsplan structurele partners aan te wijzen en hierbij – binnen de beschikbare begrotingskredieten – een subsidie ter beschikking te stellen aan elk van die structurele partners.

De organisatoren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades behoren tot de structurele partners van het wetenschapscommunicatiebeleid. De Vlaamse overheid heeft met hen meerjarige overeenkomsten/ convenanten afgesloten waarvan de meest recente voor de periode 2013-2018³.

Dit convenant 2013-2018 regelt de organisatie van volgende wedstrijden:

- de Vlaamse Wiskunde Olympiade m.i.v. de Junior Wiskunde Olympiade en de Kangoeroewedstrijden;
- de Vlaamse Olympiades voor Natuurwetenschappen meer bepaald de Vlaamse Biologie Olympiade (VBO), de Vlaamse Chemie Olympiade (VCO), de Vlaamse Fysica Olympiade (VFO), de Vlaamse Geografie Olympiade (VGO) en de Junior Olympiade Natuurwetenschappen (JON);
- de Vlaamse Olympiade van het Frans (Olyfran) meer bepaald Olyfran-Max en Olyfran-Junior en Olyfran-Cadet
- de Vlaamse Olympiades Latijn en Grieks meer bepaald de Cicero-, de Plato-, de Vergilius- en de Sophokles-vertaalwedstrijd.

De strategische en operationele doelstellingen van de Olympiades worden beschreven in dit convenant (art.7) en worden verbonden aan de beleidsdoelstellingen zoals geformuleerd in het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie⁴.

---

¹ Gewijzigd bij het decreet van 21 december 2012 betreffende diverse bepalingen met betrekking tot de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en bij het decreet van 25 april 2014 tot wijziging van diverse bepalingen van het decreet van 30 april 2009 betreffende de organisatie en financiering van het wetenschaps- en innovatiebeleid en tot opheffing van diverse andere bepalingen.

² Hierna het W&I-decreet genoemd.

³ Lopende van 1 september 2013 t.e.m. 31 augustus 2018. Hierna kortweg het convenant genoemd.

⁴ Cf. VR 2012 2001 MED 0026.

De strategische doelstellingen van de Olympiades zijn:

- 1) Het vergroten van de belangstelling van jongeren voor de betreffende wetenschappelijke vakgebieden.
- 2) Het stimuleren van toptalenten en van de deelname van kansengroepen en meisjes.
- 3) Het stimuleren van de interesse voor wetenschapsbeoefening in een internationale context bij jongeren.
- 4) De organisatoren van de Vlaamse Olympiades streven onderlinge samenwerking en samenwerking met andere actoren en partners na.

De strategische doelstelling worden vertaald in 10 operationele doelstellingen en gekoppeld aan 6 “Key Performance Indicators” (KPI’s) (art.8).

Het convenant voorziet jaarlijks een subsidiebedrag van 265.000 euro dat geïndexeerd kan worden met de gezondheidsindex indien van toepassing.

De verdeling van dit basisbedrag over de verschillende Vlaamse wetenschappelijke Olympiades verloopt volgens een model dat beschreven wordt in artikel 12 van het convenant.

Geïnspireerd op het voorbeeld van de Olympiades voor Natuurwetenschappen en voor Wiskunde heeft Vives Hogeschool in 2011 de Vlaamse Technologie Olympiade en de Vlaamse Jeugd Technologie Olympiade ingericht. Deze Olympiade wil de interesse van jongeren voor techniek en technologie stimuleren. Van bij de oprichting tot het schooljaar 2015-2016 werd deze Olympiade georganiseerd vanuit de werking van de expertisecel wetenschapscommunicatie van de associatie KULeuven waarvan Vives Hogeschool deel uitmaakt. Voor het schooljaar 2016-2017 en 2017-2018 werd Vives Hogeschool eveneens rechtstreeks vanuit het wetenschapscommunicatiebeleid gesubsidieerd. Via een afzonderlijk ministerieel besluit werd een subsidie van 40.000 euro toegekend voor de organisatie van de Vlaams (Jeugd) Technologie Olympiade, ook STEM Olympiade genoemd.

Voorliggend plan van aanpak heeft betrekking op alle Vlaamse Olympiades die ondersteund worden vanuit het wetenschapscommunicatiebeleid.

Hieronder worden deze wedstrijden verder afgekort “Olympiades” genoemd.

Plan van aanpak voor de evaluatie van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades

1. Aanleiding voor de evaluatie

Zoals artikel 63/17 van het W&I-decreet voorschrijft, dient de Vlaamse Regering erop toe te zien dat de algemene werking van de structurele partners geëvalueerd wordt voor het verstrijken van het lopende convenant aan de hand van de strategische en operationele doelstellingen en indicatoren die erin zijn vastgelegd. De voorwaarden voor een nieuw convenant worden onder meer bepaald door de resultaten van de evaluatie.

Het convenant 2013-2018 tussen de Vlaamse overheid en organisatoren van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades hoger vermeld, bepaalt in artikel 17 dat de algemene werking van de Olympiades moet worden geëvalueerd aan de hand van de in het convenant vooropgestelde strategische en operationele doelstellingen en indicatoren tegen 31 december 2017.

M.b.t. de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade/STEM Olympiade is er geen enkele evaluatiebepaling opgenomen in het ministerieel besluit. Gezien het aansluitend karakter van deze gesubsidieerde activiteit en mogelijke toekomstplannen m.b.t. de ondersteuning van de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade wordt er beslist om deze subsidiering mee op te nemen in deze evaluatie van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades.

2. Beleidscontext

Beleidskader

Binnen het wetenschaps- en innovatiebeleid van de Vlaamse Regering wordt al sinds 1993 veel aandacht besteed aan de popularisering van wetenschap, techniek en technologische innovatie. Vanaf 1995 werden hiervoor (jaarlijkse) actieplannen uitgewerkt en vanaf 2012 meerjaarlijkse Beleidsplannen Wetenschapscommunicatie.

In 2012 kwam het beleidsoverschrijdende STEM-actieplan tot stand waarbij de domeinen onderwijs, werk en wetenschapscommunicatie betrokken zijn.

In uitvoering van beide plannen werd een STEM-stuurgroep opgericht waarin de samenwerking tussen de betrokken beleidsdomeinen (EWI, Onderwijs en Vorming en Werk en Sociale Economie) geconcretiseerd werd. De STEM-stuurgroep wordt geadviseerd door het STEM-platform, een informeel adviesorgaan, samengesteld uit vertegenwoordigers van bedrijfssectoren, en onderwijs- en kennisactoren.

Zowel het "Beleidsplan Wetenschapscommunicatie" als het STEM-actieplan beogen een hogere instroom in STEM-studierichtingen en betere doorstroming naar STEM-beroepen, ook in niet-technologische sectoren zoals de zorg.

In het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie 2015-2020 worden drie beleidsdoelstellingen geformuleerd:

- 1) Stimuleren van de instroom van jongeren in STEM-studierichtingen en de doorstroming naar STEM-functies in de werkomgeving.
- 2) Het versterken van het maatschappelijk draagvlak voor wetenschap en innovatie en in het bijzonder voor STEM-disciplines.
- 3) Het versterken van de (internationale) uitstraling van de kwaliteit van het onderzoek en de onderzoekers in Vlaanderen.

In het beleidsplan wordt verder ook vooropgesteld dat het de bedoeling is om minimaal 80% van de subsidies aan de (structurele) partners van het wetenschapscommunicatiebeleid aan STEM-initiatieven te besteden.

Tot slot kan meer algemeen ook verwezen worden naar de Visienota 2050 van de Vlaamse Regering die in maart 2016 werd goedgekeurd. In Visie 2050 toont de Vlaamse Regering het Vlaanderen dat ze wenst op lange termijn: een sterk, sociaal, open, veerkrachtig en internationaal Vlaanderen dat welvaart en welzijn creëert op een slimme, innovatieve en duurzame manier en waarin iedereen meetelt. Het langetermijnbeleid biedt een antwoord op nieuwe kansen en uitdagingen en brengt de transities die de samenleving nodig heeft, in een versnelling.

Situering van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades in het beleidskader

De Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades⁵ worden sinds 1999 ondersteund vanuit het wetenschapscommunicatiebeleid. Hiervoor werden meerjaarlijkse overeenkomsten/convenanten afgesloten. ..

Sinds hun oprichting is de bedoeling van deze wedstrijden enerzijds om de belangstelling van jongeren voor de betreffende vakgebieden te vergroten en getalenteerde jongeren samen te brengen en anderzijds om tussen de finalisten ervan de preselecties te houden voor de overeenstemmende internationale wetenschappelijke olympiades indien van toepassing.

Na een evaluatie in 2013, uitgevoerd door de evaluatiecel van het departement EWI, werd het huidige convenant 2013-2018 opgesteld.

De Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade werd opgericht om meer jongeren te stimuleren technische studierichtingen te volgen. Sinds schooljaar 2017-2018 wordt deze Olympiade STEM-olympiade genoemd, om de band met het STEM-beleid nog sterker te benadrukken.

Evolutie (in de beleidscontext)

Bij de evaluatie van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades en de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade moet er rekening gehouden worden met het Beleidsplan Wetenschapscommunicatie maar eveneens met het STEM-actieplan en de adviezen en evoluties op dit terrein: STEM-scholen, STEM-academies, Europese STEM-initiatieven enz.

---

⁵ Met name de Vlaamse Wiskunde Olympiade, de Vlaamse Olympiades voor Natuurwetenschappen (Biologie, Chemie en Fysica), de Vlaamse Geografie Olympiade, Olyfran (olympiade voor Frans genoemd) en de Vlaamse Olympiades Latijn en Grieks.

3. Doelstellingen van de evaluatie en beoogde resultaten

In het convenant wordt gesteld dat de algemene werking van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades⁶ geëvalueerd dient te worden aan de hand van de strategische en operationele doelstellingen en indicatoren.

Iedere Olympiade zal hierbij afzonderlijk geëvalueerd worden maar er zal eveneens gekeken worden naar het geheel van de Olympiades.

Tot slot zal er ook gekeken worden naar hoe de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades zich positioneren binnen het systeem van wetenschapscommunicatie en hoe zij hier een bijdragen toe leveren.

Als resultaten van de evaluatie worden minstens verwacht:

- Analyse en beoordeling van de wijze waarop de organisatoren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hun doelstellingen en opdrachten (in de periode 2012-2017⁷) hebben vervuld en dit zowel in functie van het convenant 2013-2018 of subsidiebesluiten als in functie van het ruimer beleidskader.
- Analyse en beoordeling van de prestaties, resultaten (en waar mogelijk ook van de impact) van de Olympiades in de periode 2012-2016) en minstens wat de behaalde resultaten op de KPI's betreft. In het bijzonder dienen ook de resultaten die in een internationale context werden behaald, worden bekeken.
- Analyse en beoordeling van de samenwerking met het Vlaamse overheid zoals vastgelegd in het convenant 2013-2018 en de subsidiebesluiten. Hierbij dient in het bijzonder gekeken te worden naar het huidige financieringsmodel en de KPI's in het convenant.
- Analyse en beoordeling van de evolutie die de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hebben doorgemaakt sinds de vorige evaluatie⁸ en in het bijzonder de wijze waarop rekening werd gehouden met de conclusies en aanbevelingen van de vorige evaluatie.
- Conclusies en aanbevelingen betreffende werking en inschakeling in het beleidskader, rekening houdend met de uitdagingen en de bedreigingen waarmee de Olympiades in de toekomst zullen worden geconfronteerd. De evaluatie moet leiden tot een rapport dat aanbevelingen bevat betreffende de verschillende elementen (o.a. doelstellingen, financieringsmodel, ...) voor een nieuw convenant en/of ministerieel besluit ter subsidiering van de organisatoren van de Olympiades en betreffende een (verbeterde) werking van deze actoren.

---

⁶ In het W&I-decreet zijn analoge bepalingen opgenomen die betrekking hebben op de structurele partners Wetenschapscommunicatie. Naar deze bepalingen wordt verder niet meer verwezen aangezien ze analoog zijn met wat in het convenant is opgenomen.

⁷ Zie punt 4. Krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie.

⁸ De vorige evaluatie had enkel betrekking op het voorgaande convenant en dus niet op de ondersteuning van het Vlaamse Technologie Olympiade m.i.v. de Vlaamse Jeugd Technologie Olympiade.

4. Krijtlijnen en draagwijdte van de evaluatie

- Inhoudelijk:
Deze evaluatie omvat de evaluatie van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiades opgenomen in het convenant met de Vlaamse overheid d.d. 14.10.2013 en de Vlaamse Technologie Olympiade m.i.v. de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade die ondersteund werd d.m.v. een subsidiebesluit.
Voor de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades die onder het convenant vallen, wordt gekeken naar de periode volgend op de vorige evaluatie met name vanaf schooljaar 2012-2013 t.e.m. schooljaar 2016-2017. Voor de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiades zal minstens het schooljaar 2016-2017 en 2017-2018 bekeken worden en zullen ook voorgaande edities - die onrechtstreeks door het beleid gesubsidieerd werden eveneens zoveel mogelijk meegenomen worden.
Zowel de specifieke uitvoering per Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiade als meer gemeenschappelijke elementen zoals de gebruikte performantie-indicatoren worden in deze evaluatie beoordeeld.
- Financieel:
Voor deze evaluatie betekent wordt een budget uitgetrokken door het departement EWI.
- Timing: De evaluatie zal plaatsvinden de eerste maanden van 2018.

5. Evaluatieluiken

Rekening houdend met de in deel 3 vermelde doelstellingen en verwachte resultaten van de evaluatie, worden een aantal evaluatieluiken naar voor geschoven. De gekozen evaluatieonderwerpen (per luik) zijn niet altijd even strikt van elkaar te scheiden. Overlappendingen tussen de luiken zijn dan ook niet uitgesloten.

Bij ieder luik staat reeds een set van relevante evaluatievragen. Sommige vragen zijn enkel van toepassing op de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades opgenomen in het convenant, andere enkel op de Vlaamse Technologie Olympiade m.i.v. de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade en een derde deel op alle ondersteunde Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades. Het is de bedoeling dat ieder luik verder wordt uitgewerkt door de consultant.

5.1. Evaluatie van de werking en het functioneren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades

Analyse en beoordeling van de wijze waarop de organisatoren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hun doelstellingen en opdrachten (in de periode 2012-2017⁹) hebben vervuld en dit zowel in functie van het convenant of van de subsidiebesluiten als in functie van het ruimer beleidskader.

---

⁹ Voor de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades die onder het convenant vallen, wordt gekeken naar de periode volgend op de vorige evaluatie met name vanaf schooljaar 2012-2013 t.e.m. schooljaar 2016-2017. Voor de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiades zal minstens het schooljaar 2016-2017 bekeken worden en zal getracht worden om de huidige 2017-2018 en ook voorgaande edities - die weliswaar niet met een

Voor de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hebben zijn de strategische en operationele doelstellingen beschreven in het convenant. Voor de Vlaamse (Jeugd) Technologie Olympiade worden de doelstellingen beschreven in de werkplannen.

De bedoeling van dit luik van de evaluatie is om na te gaan in welke mate en op welke wijze de verschillende organisatoren van de Olympiades deze doelstellingen hebben gerealiseerd. De verwachte analyse en beoordeling dient te gebeuren rekening houdend met het ruime beleidskader, in het bijzonder het beleidsplan Wetenschapscommunicatie (zowel dat voor de periode 2012-2014 als dat voor de periode 2015-2020) en het STEM-actieplan.

De verwachte analyse en beoordeling omvat zowel een inhoudelijke analyse (geleverde prestaties (o.a. op de KPI's), realisatie doelstellingen, enz.) als een financiële analyse (aanwending subsidies, verantwoording subsidie, enz.), als een beoordeling van zowel het convenant (o.a. wijze bepaling middelen) of het subsidiebesluit als de planning en verantwoording door de organisatoren van de Olympiades (jaarlijks werkplan, rapport, enz.) en dit rekening houdend met de beleidsdoelstellingen en –context.

De verwachte analyse en beoordeling dient op een hoog aggregatieniveau te gebeuren. Zo is het bijvoorbeeld niet de bedoeling om een diepgaande financiële analyse (audit) te maken maar eerder na te gaan welke de inkomsten en uitgaven van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades waren, of, welke en hoeveel externe financiering of middelen konden worden aangetrokken en hoe de beschikbare middelen (en in het bijzonder de subsidie) werden aangewend en of deze volstaan opdat de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hun doelstellingen en opdrachten op een kwaliteitsvolle manier kunnen uitvoeren.

Een ander element dat zal worden onderzocht, is de mate waarin de werking en het functioneren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades bepaald worden door de elementen opgenomen in het convenant (bv. de KPI's) of de subsidie. Aldus kan de werking van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in beeld worden gebracht en dit zowel in functie van de doelgroepen als in functie van hun strategische doelstellingen en van de beleidsdoelstellingen.

Hierbij zijn een aantal mogelijke evaluatievragen opgesomd.

Rol, positie in het beleid

- In welke mate heeft de gevoerde strategie rekening gehouden met beleidsontwikkelingen en trends: in welke mate sluiten de doelstellingen van de verschillende Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades aan bij de (evoluerende) doelstellingen van het Vlaamse wetenschaps- en technologisch innovatiebeleid, het beleidsplan Wetenschapscommunicatie en de beleidsdoelstellingen van Onderwijs (o.m. het STEM-actieplan)?

---

rechtstreekse subsidie ondersteund werden - mee te nemen waar de beschikbare gegevens dit mogelijk maken.

- Welke bijdrage leveren de Olympiades tot de beleidsdoelstellingen?
- Welke rol(len) vervult/vervullen de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in het veld (“systeem”) m.b.t. Wetenschapscommunicatie? Op welke wijze spelen zij in op de uitdagingen in dit “systeem”?¹⁰
- Welke andere acties/evenementen uit het Wetenschapscommunicatiebeleid/STEM-beleid zijn er met een vergelijkbaar bereik en met vergelijkbare doelstellingen? (Per vakgebied)
- Zijn er andere acties in het wetenschapscommunicatiebeleid (STEM-beleid) die het detecteren en stimuleren van toptalenten op dezelfde wijze kunnen realiseren?
- Zijn er andere acties in het wetenschapscommunicatiebeleid (STEM-beleid) die jongeren op dezelfde wijze kunnen laten deelnemen aan de internationale wedstrijden?

Uitvoering

- Op welke wijze hebben de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in de voorbije periode uitvoering gegeven aan hun strategisch plan en hun missie, doelstellingen en opdrachten vervuld, rekening houdend met het ruimere beleidskader?
- Stemt de werking en het functioneren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in de voorbije periode overeen met de relevante bepalingen van het convenant of het subsidiebesluit?
- In welke mate wordt de werking en het functioneren van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades bepaald door de set van KPI's die zijn opgenomen in het convenant?
- Hoe ervaren de deelnemende leerlingen en leerkrachten de Olympiades? Is een dergelijke wedstrijd nog steeds een aantrekkelijk formule?
- Hoe ervaren de niet deelnemende leerlingen en leerkrachten de Olympiades?

Financiële analyse

- Welke rol spelen de middelen van de Vlaamse overheid voor de Olympiades?
- Welke en hoeveel externe financiering van derde partijen kon worden aangetrokken in de periode?
- Wat is de effectieve kostprijs (voor de overheid en in het algemeen) per contact?
- Worden de Olympiades even kostenefficiënt en met dezelfde impact georganiseerd in Vlaanderen als in Nederland (of andere vergelijkbare landen)?
- Volstaan de beschikbare middelen om de missie en opdrachten op een kwaliteitsvolle manier uit te voeren?
- Wat zijn de effecten en impact van de verdeelsleutel voor de subsidies?
- Hoe is de verhouding kosten/baten van de Olympiades t.o.v. andere initiatieven met een gelijkaardige doelstelling en/of bereik?

De relatie met de Vlaamse overheid

- Hoe beoordelen zowel de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades als de Vlaamse overheid het convenant als werkinstrument (i.h.b. de verdeelsleutel en de KPI's), rekening houdend met de beleidsdoelstellingen en –context en met het beleidsveld?

---

¹⁰ Zoals geformuleerd in de systeemevaluatie (van de actoren) Wetenschapscommunicatie. Dialogic en IDEA Consult in opdracht van de Vlaamse overheid, Departement EWI. Augustus 2017

- Hebben de wedstrijden gericht op kinderen van het basisonderwijs hun plaats in het Convenant of dienen zij op een andere wijze georganiseerd te worden?
- Zijn de huidige indicatoren accuraat, betrouwbaar, valide en gedragen? Zijn de minimale streefwaarden realistisch, haalbaar, voldoende uitdagend? Waarom (niet)?
- In welke mate is de set van (clusters van) KPI's, die zijn opgenomen, geschikt om alle relevante resultaten en prestaties op te volgen? Moeten er indicatoren geschrapt/toegevoegd worden? Welke?
- Op welke wijze kan de Vlaamse overheid de organisatie en het welslagen van de (werking van de) Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades beter ondersteunen en opvolgen (convenant, KPI's,...)? Welke zijn eventuele tekortkomingen/ voorstellen tot verbetering?

5.2. Evaluatie van de prestaties, resultaten en impact van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades

In dit luik dient onder meer nagegaan te worden welke prestaties/resultaten de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hebben neergezet en dit in de periode vanaf 2012/2013. Dit betreft onder meer de prestaties en resultaten die de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hebben behaald op de KPI's, maar ook andere behaalde resultaten en prestaties dienen te worden geanalyseerd en dit op basis van meer en andere gegevens (dan bv. de jaarverslaggeving). De bedoeling is eveneens om in dit luik een overzicht te geven van de portfolio aan activiteiten die de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in de afgelopen periode hebben opgezet, gekoppeld aan resultaten en de gegenereerde impact. Ook de resultaten wat betreft de internationale dimensie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades dient hier aan bod te komen.

De impact die de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hebben (gegenereerd) dient - voor zover hierover gegevens ter beschikking zijn- in kaart gebracht. Hiermee wordt de bijdrage bedoeld die de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades leveren aan de realisatie van de beleidsdoelstellingen en aan het STEM-actieplan, maar ook de effecten die op langere termijn bij de doelgroepen worden gegenereerd.

Hierbij zijn een aantal mogelijke evaluatievragen opgesomd:

Prestaties en resultaten

- Welke prestaties en resultaten hebben de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in de voorbije periode neergezet met hun acties en activiteiten?
  - o Welke prestaties werden behaald op de KPI's?
  - o Welke andere relevante prestaties werden neergezet? Bv. in het kader van de internationale dimensie van de wedstrijden.
  - o Welke evoluties kunnen worden vastgesteld sinds de vorige evaluatie?
- In welke mate werden de strategische en operationele doelstellingen uit het convenant gerealiseerd? In welke mate mag verwacht worden dat deze doelstellingen gerealiseerd zullen worden tegen het einde van het convenant?
- Staan de geleverde prestaties in verhouding tot de ingezette middelen? Welke evoluties zijn hierin vast te stellen, en waarom?

- Welke elementen liggen ten grondslag aan deze resultaten en waarom? Hoe kunnen eventuele minder goede resultaten geremedieerd worden?

Doelgroepenbereik

- Welke belangrijke doelgroepen/stakeholders hebben de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades en welke (nieuwe) doelgroepen/stakeholders werden in de lopende periode bijkomend onderscheiden?
- Zijn de doelgroepen/stakeholders bekend met de activiteiten van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades? Werden de doelgroepen/stakeholders bereikt?
- In welke mate kregen de activiteiten van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades weerklank in de doelgroepen en in de media?
- In welke mate zijn de activiteiten afgestemd op de behoeften en interesses van de doelgroepen/stakeholders?
- In welke mate zijn de doelgroepen tevreden over de kwaliteit van de activiteiten?
- In welke mate hebben de Olympiades zicht op de meerwaarde die deelname aan hun werking en activiteiten heeft voor de deelnemers?

Impact

- In welke mate slaagden de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades er in de voorbije periode in effecten op langere termijn en impact te realiseren bij de doelgroepen?
- Welke impact hebben de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades m.b.t. de beleidsdoelstellingen en het STEM-actieplan?
- Op welke terreinen zouden de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades hun impact kunnen versterken, gegeven de evoluerende beleidscontext?

5.3. Evolutie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades t.o.v. de vorige evaluatie en rekening houdend met de gewijzigde/wijzigende (ruimere) beleidscontext

De Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades werd in 2013 geëvalueerd. In dit luik is het dan ook de bedoeling na te gaan hoe de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades zijn geëvolueerd sinds de vorige evaluatie. Dit houdt o.m. in de mate waarin ze rekening hebben gehouden met de conclusies en aanbevelingen die toen werden geformuleerd, in welke mate de overheid dat zelf heeft gedaan, hoe de financiële en personele situaties van de verschillende Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades zijn geëvolueerd, hoe de SWOT is geëvolueerd, enz. Ook de evolutie van de rol en de positie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in het veld van actoren wetenschapscommunicatie dient nader te worden bekeken, evenals de evolutie op het vlak van de samenwerking (diverse aspecten – cf. deel 5.1), de evolutie in de resultaten en prestaties.

Hierbij zijn een aantal mogelijke evaluatievragen opgesomd:

- In welke mate hebben de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades de conclusies en aanbevelingen die bij de vorige evaluatie werden geformuleerd, op een efficiënte en effectieve manier geïmplementeerd?

- Welke impact hebben deze aanpassingen al of niet (gehad) op de werking van de actoren?
- Op welke wijze heeft de Vlaamse overheid haar verwachtingen al dan niet bijgesteld naar aanleiding van de vorige evaluatie? Vertaalde dit zich concreet in de omvang van de voorziene subsidie? Waarom (niet)?
- Hoe zijn de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades geëvolueerd t.o.v. de vorige evaluatie en wat zijn de verschillende (en dit op de verschillende vlakken opgenomen in 5.1 en 5.2 (positionering, werking, resultaten, financieel, impact, ...).
- In welke mate spelen de toekomstplannen van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in op de doelstellingen van het beleidsplan Wetenschapscommunicatie en op de doelstellingen van andere beleidsdomeinen van de Vlaamse overheid en in het bijzonder de beleidsdoelstelling van Onderwijs (o.m. het STEM-actieplan)?
- In welke mate spelen de toekomstplannen van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in op de te verwachten beleidsevoluties en uitdagingen/opportunities, in het bijzonder wat Wetenschapscommunicatie en STEM betreft?

5.4. Conclusies en aanbevelingen betreffende een verbeterde werking en inschakeling in het ruime beleidskader (hoofdzakelijk in Vlaanderen) (inclusief SWOT-analyse).

Voorgaande luiken dienen uit te monden in een SWOT-analyse van in functie van het Wetenschapscommunicatiebeleid.

Deze SWOT evenals voorgaande luiken kunnen aangewend worden om uiteindelijk te leiden tot een rapport dat conclusies trekt over de afgelopen periode en t.a.v. de toekomstplannen en aanbevelingen bevat voor een eventuele nieuwe ondersteuning van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades in het kader van het Vlaamse wetenschapscommunicatiebeleid.

6. Onderdelen van de evaluatie en methodologie

6.1. Onderdelen van de evaluatie

De voorziene evaluatie van de Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades zal dus bestaan uit een specifieke evaluatie die zich richt op de verschillende Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades uit het convenant én op de Vlaamse Technologie Olympiade.

Bij deze evaluatie zal ook gekeken moeten worden naar de resultaten uit de systeemevaluatie Wetenschapscommunicatie afgerond in augustus 2017 en uitgevoerd n.a.v. de evaluatie van de RVO-Society, de Expertisecellen Wetenschapscommunicatie en de Vlaamse volkssterrenwachten. Het betreft hier hoofdzakelijk de rol en positionering die de Olympiades in het bredere kader innemen.

Het is de bedoeling om de evaluatie af te ronden uiterlijk 31 maart 2018.

6.2. Methodologie

Voor de uitvoering van de evaluatieopdracht zal een beroep worden gedaan op een externe consultant.

Van de consultant wordt in dit kader verwacht dat hij de evaluatieluiken die hierboven werden geïdentificeerd op basis van eigen expertise/inzichten vertaalt naar een samenhangende set van evaluatievragen en deze aanwendt om de verwachte evaluatieresultaten te bekomen.

De consultant dient alle hoger vermelde onderdelen van de evaluatie op zich te nemen en te vertalen naar een plan van uitvoering waarin de methodologieën die de consultant voorstelt aan te wenden worden toegelicht en beargumenteerd.

De consultant zal bij de uitvoering van de evaluatieopdracht een beroep moeten doen op verschillende vormen van expertise en verder wordt verwacht dat hij diverse betrokkenen zoals de verantwoordelijken van de verschillende olympiades zelf, dossierbehandelaars bij het Departement EWI en vertegenwoordigers van het kabinet van de bevoegde minister raadpleegt onder meer door middel van diepte-interviews. Daarnaast zal de evaluatie een grondige deskstudie dienen te bevatten. Hierbij dient de belasting voor de organisatoren van de olympiades zelf tot een minimum beperkt te worden.. Dit houdt o.m. in dat er aan de organisatoren geen zelfevaluatie gevraagd wordt.

Conform de evaluatieprocedure van het Departement EWI zal de evaluatie begeleid worden door een stuurgroep waarin vertegenwoordigers van het departement EWI (afdeling Strategie en Coördinatie (ASC) en afdeling Onderzoek (AOND)) zijn opgenomen. Verder wordt een vertegenwoordiger van de minister bevoegd voor het wetenschaps- en innovatiebeleid in de hoedanigheid van waarnemer opgenomen in de stuurgroep en wordt een vertegenwoordiger van het beleidsdomein Onderwijs en Vorming gevraagd als waarnemer deel te nemen aan de stuurgroepvergaderingen.

De stuurgroep kijkt toe op het correcte verloop van het evaluatieproces en kan zo nodig bijsturen. De rapportering vindt plaats aan de leden van de stuurgroep die de kwaliteit van het geleverde werk bewaakt. Ten slotte ziet de stuurgroep erop toe dat de evaluatie resulteert in concrete aanbevelingen die kunnen aangewend worden bij de onderhandelingen over een nieuw convenant.

Planning:

- Toelichting plan van aanpak aan (vertegenwoordigers) van de Vlaamse wetenschappelijke Olympiade en de Vlaamse Technologie Olympiade: November 2017.
- Start opdracht: December 2017.
- Eindrapportering: 31 maart 2018.

Leverbaarheden: Globaal evaluatierapport met managementsamenvatting.

7. Informeren van en communiceren met het voorwerp van de evaluatie en alle (betrokken) stakeholders (betreffende de uit te voeren evaluatie)

Er zal in de loop van november 2017 een overleg plaatsvinden met vertegenwoordigers van de verschillende olympiades betreffende de geplande evaluatie. Bedoeling van het overleg is het toelichten van het (ontwerp van) plan van aanpak en verder feedback te vragen betreffende de voorgestelde timing en verwachte deliverables. Onderhavig (ontwerp van) plan van aanpak zal worden aangepast op basis van de gemaakte afspraken. Een overzicht van de gemaakte afspraken zal worden opgenomen in punt 10 hierna.

8. Uitvoering en procedureel verloop van de evaluatie

Voor de uitvoering van de evaluatie zal beroep worden gedaan op een consultant (cf. supra).

De consultant zal worden aangesteld via een aanbestedingsprocedure. Het is de bedoeling betreffende procedure zo snel mogelijk op te starten. De afdeling Strategie en Coördinatie (ASC) staat in voor het geheel van (de afhandeling van) de aanbestedingsprocedure van de opdracht van de consultant. Dit omvat zowel het voortraject, de eigenlijke aanbestedingsprocedure als de opvolging van de uitvoering van de opdracht.

Beschikbare documenten:

Volgende informatie zal ter beschikking worden gesteld aan de consultant, hetzij als bijlage bij het bestek, hetzij op de relevante website, hetzij elektronisch op te vragen bij het departement:

Voor het opstellen van de offerte:

- Het convenant 2013-2018 tussen de Vlaamse overheid en de organisatoren van de Olympiades;
- Ministerieel Besluit van houdende toekenning van de subsidie voor de organisatie van de Vlaamse Technologie Olympiade 2016-2017;
- Ministerieel Besluit van houdende toekenning van de subsidie voor de organisatie van de Vlaamse Technologie Olympiade 2017-2018;
- Beleidsbrieven en beleidsnota's (zie www.ewi-vlaanderen.be/ewi/beleid/bevoegdheden of www.vlaanderen.be/nl/vlaamse-regering/beleidsnotas-en-beleidsbrieven-van-de-vlaamse-regering of op de website van het Vlaams Parlement ([www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/zoekresultaten?query=&sort=date&publicatiedatum\[van\]\[date\]=all&publicatiedatum\[tot\]\[date\]=&zittingsjaar=all&legislatuur=all&initiatief\[\]=beleidsbrief&indiener=all&nummer=&volgnummer=&commissie=](http://www.vlaamsparlement.be/parlementaire-documenten/zoekresultaten?query=&sort=date&publicatiedatum[van][date]=all&publicatiedatum[tot][date]=&zittingsjaar=all&legislatuur=all&initiatief[]=beleidsbrief&indiener=all&nummer=&volgnummer=&commissie=));
- Informatie over de verschillende olympiades op de verschillende websites (cf. www.vonw.be (Natuurwetenschappen: Biologie, Chemie, Fysica, Geografie, Junior); www.vwo.be; www.kangoeroe.org; www.usolvit.be; www.facebook.com/kangoeroewedstrijd en www.facebook.com/vlaamsewiskundeolympiade (Wiskunde); www.uhasselt.be/interculturalis (Frans);

www.certamina.be (Latijn en Grieks)

www.technologieolympiade.be (Technologie Olympiade/STEM-Olympiade)

- Het evaluatierapport 2013 van de vorige evaluatie van de verschillende Olympiades;
- Allerhande publiek beschikbare adviezen: o.a.
  - De STEM-leerkracht. Standpunten nr. 38, Irina Veretennicoff, Joos Vandewalle (e.a.), KVAB, 2015; (zie http://www.kvab.be/downloads/stp/nw_de-stem-leerkracht.pdf);
  - Kiezen voor STEM. De keuze van jongeren voor technische en wetenschappelijke studies. Wouter vanden Berghe (Tilkon), Dirk De Martelaere (MAS), Studiereeks 25, VRWI, 2012 en bijhorende addenda (zie <http://www.vrwi.be/publicaties/studiereeks-25-kiezen-voor-stem-de-keuze-van-jongeren-voor-technische-en-wetenschappelij>).

Bijkomend bij de plaatsing van de opdracht (of later):

- De werkplannen van de verschillende Olympiades;
- De jaarrapporteringen van de verschillende Olympiades;
- Rapport systeemevaluatie (van de actoren) Wetenschapscommunicatie, augustus 2017, IDEA Consult NV in opdracht van het Departement EWI (inclusief resultaten van de hieraan gekoppelde bevraging).
- Relevante beslissingen van en nota's/mededelingen aan de Vlaamse Regering.

9. Gebruik en verspreiding van de resultaten van de evaluatie

Cf. de communicatiestrategie betreffende beleidsevaluaties (zie <http://www.ewi-vlaanderen.be/ewi/wat-doen-we/beleidsevaluatie>).

10. Afspraken gemaakt met de vertegenwoordigers van de verschillende Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades op 9 november 2017

De bedoeling van het overleg is het (ontwerp van) plan van aanpak toe te lichten aan de organisatoren en verder om een aantal praktische afspraken te maken.

Dit overleg vond plaats op 9 november 2017¹¹. Het (ontwerp van) plan van aanpak werd hen daartoe d.d. 31.10.2017 bezorgd.

Op het overleg werd het volgende afgesproken:

- Onderstaande zullen contactpersonen zijn voor
  - EWI: Els Vermander en Sabine Borrey als back-up (cc)
  - Vlaamse (wetenschappelijke) Olympiades:
    - Olympiade Wiskunde: Prof. Paul Igodt,

---

¹¹ Aanwezig: EWI: Els Vermander, Sabine Borrey, Els Jacobs, Prof. Paul Igodt (Olympiade Wiskunde), Anne Wouters (Olympiade Natuurwetenschappen), Rik Hostyn (coördinator Vlaamse STEM Olympiade), Prof. Willy Clijsters en Prof. Martine Verjans (Olympiade Frans), Johan Thyssen (Olympiade Latijn/Grieks)
Afwezig met kennisgeving: Lilliane Moeremans (Dep. EWI), Prof. Luc Van Meervelt (Olympiade Natuurwetenschappen).

- Olympiade Natuurwetenschappen: Anne Wouters en Prof. Luc Van Meervelt
  - Olympiade Frans: Prof. Willy Clijsters en Prof. Martine Verjans
  - Olympiade Latijn/Grieks: Johan Thyssen
  - Vlaamse STEM Olympiade: Rik Hostyn
- Bovenstaande personen zullen uitgenodigd worden op de eerste stuurgroepvergadering van de evaluatie van de Olympiades waar zij kennis kunnen maken met de gekozen consultant en zijn plan van aanpak en suggesties zullen kunnen doen wat betreft een aantal dan te nemen beslissing bv. de te interviewen personen.